

ÉS L'ESTRUCTURA, ESTÚPID*

En la primera campanya electoral de Bill Clinton, finalitzada amb la derrota de Bush pare, un dels eslògans més coneguts va ser la frase “és l'economia, estúpid!”, suposadament adreçada al llavors encara president per un dels seus assessors, i que els demòcrates van fer seva amb un èxit rotund.

La primera lliçó en marketing, és que la publicitat no soluciona necessitats: les crea. Que determinats responsables polítics i agents de la denominada “societat civil” són avantatjats alumnes en marketing és força evident.

Les anomenades infraestructures del país són un desgavell i no funcionen, és veritat. Però que hi hagi un dèficit d'infraestructures i en calguin més, és més discutible. Les infraestructures, -un concepte pactat la setmana passada, per bé que fa mesos que ens maregen-, pressuposen una estructura, la qual han de servir. El ferm de determinades carreteres és manifestament millorable (en detriment de glorioses rotondes o jardineres mig parc botànic mig museu d'art contemporani), però fa l'efecte que el nom de la cosa serveix perquè cadascú imagini exclusivament aquella carretera particular que el salvarà de l'angoixa diària.

Seria interessant veure què en pensen milers de persones afectades sobre els avantatges de l'alta velocitat que els ha deixat a l'andana de rodalies avui sí demà també. Què haguessin triat cas de conèixer les molèsties immediates d'aquesta infraestructura? També fóra interessant saber-ne el cost real en hores de treball pel PIB, o quantes d'aquests milers de persones aniran regularment a Madrid o a París.

En els constants debats infraestructurals d'aquest estiu, s'han trobat a faltar anteriors proclames sobre la ciutat mediterrània, antropomètrica i compacte (quasi tant com s'han trobat a faltar les referències al bilió de pessetes donats a les elèctriques el 1998).

Catalunya ha estat els darrers anys tot un exemple del que l'Agència Europea del Medi Ambient anomena *expansió urbana descontrolada*. El canvi d'ús de sòl per urbanitzar és superior a l'índex de creixement demogràfic. Dit d'una altra manera, els pobles creixen però no en proporció als fills que es tenen en aquest poble per mètodes més o menys tradicionals. I el Camp no n'és excepció. Tots tenim al cap més d'un poble engolit per sobredimensionaments urbanístics on, curiosament, el jovent ha d'anar a cercar la seva residència fora en haver-se apujat els preus.

El resultat és una diàspora quotidiana on amb prou feines sabem on vivim: dormim a quilòmetres d'on treballem, comprem a mig camí i, sovint, l'escola dels menuts és prou llunyana com per fer tripijocs amb el padró municipal. Un model on fins i tot l'oci més elemental és carn d'automòbil: Tarragona (130.000 habitants) ja no compta amb cap sala de cinema per anar-hi a peu. Com deia aquell, Catalunya és un *tiovivo*.

Per altra banda, hi ha la deslocalització: Empreses multinacionals que marxen a d'altres països més competitius. Però amb infraestructures molt pitjors que les nostres. Si és que en tenen.

Ignorar el pes que en l'estructuració del país ve tenint la construcció en detriment de qualsevol altre sector econòmic, és tan perillós com no preveure'n les conseqüències a mig i llarg termini: el creixement econòmic es produeix a costa de la destrucció de territori. No només per afavorir la vivenda com a bé d'inversió en lloc de com a valor d'ús, sinó per la constant demanda d'infraestructures que necessita l'expansió urbana descontrolada.

Però sembla que el lliure mercat que no funciona en les companyies energètiques, sí que ho fa en d'altres sectors i que la tendència és a la baixa. Els moviments que han començat a afectar el sector constructor (i hipotecari), tard o d'hora és de preveure que arribin al país amb el parc immobiliari més gran de la Unió Europea. El nostre.

Potser algú podria pensar en reabsorbir la crisi del sector immobiliari mitjançant l'augment de l'obra civil que representen més infraestructures, quan en realitat les necessitem millors. En un país més de 300 vegades més petit que els USA, el territori no dona per un *big deal* de l'infraestructura.

Cal millorar i molt, però d'aquí a pensar en la inversió en infraestructures com l'aspirina que ens ha de curar de tots els mals, hi va un món. O 32.000 Km², que és l'extensió territorial de Catalunya.

Salvador Mestre Gispert, setembre de 2007

* Publicat al Diari de Tarragona, 12/11/2007